

editörün *kaleminden*

Değerli Meslektaşlarım,

Uluslararası Hemşirelik Konseyi'nin (International Council of Nurses=ICN) bu yılki hemşirelik haftası için belirlediği "Hemşireler: Değişim için bir güç, sağlık için hayatı bir kaynak" isimli tema ve bu temaya ilişkin hazırladığı rapor, sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde hemşireliğin vazgeçilmez yerini bir kez daha gündeme getirdi ve ülkemizde birçok kurumda düzenlenen etkinliklerde konunun kapsamlı biçimde tartışılmasını sağladı.

Bu raporda belirtildiği gibi sağlık işgücü içinde en büyük kitleyi oluşturan hemşirelerin potansiyel gücü ve toplum sağlığının geliştirilmesine yapabilecekleri katkı hem meslektaşlarımız hem de hükümetler ya da politika yapıcılar tarafından ne yazık ki tam olarak fark edilebilmiş durumda değil. Bu durum, ülkemiz için de geçerli görünüyor. Kuşkusuz bunun pek çok nedeni olmakla birlikte bunun en önemli nedeni son yıllarda uygulanan sağlık politikaları olmalı...

Küreselleşen dünyada pek çok ülkede olduğu gibi ülkemizde de son 30 yıldır izlenen politikalar nedeniyle sağlık hizmetleri teknoloji ve tedavi odaklı hale gelmiştir. Sistem içinde özel sektörün payı giderek artmış ve sağlık hizmetleri para ile satılabilir ya da satın alınabilir bir hizmet şekline dönüşmüştür. Devletin kamu ve özel sektöre eşit mesafede durması ve doğrudan hizmet sunmak yerine verilen hizmetlerde denetleyici olarak bulunmasına ilişkin politikalar doğrultusunda Sağlık Bakanlığı hastaneleri özerk bir yapıya dönüştürülmüş; hastanelerin işletme prensipleri ile yönetilmesi, hizmetlerin kalite ve kâr yönünden değerlendirilerek planlanması ve yürütülmesi öne çıkmıştır. Bu gelişmelerden mesleğimiz ve alanda hizmet veren meslektaşlarımız önemli derecede etkilenmiştir. Bu bağlamda, hastanelerde yürütülen

kalite çalışmaları hemşirelik uygulamalarını olumlu etkilemiş; ancak hem hemşire işgücündeki eksiklik hem de istihdamdaki sıkıntılar nedeni ile hemşirelerin iş yükü daha da artmıştır. İş yerinde saygınlığın olmaması, özerk davranamama, görev-yetki karmaşası, ekip çalışmasının olmaması, iş yükündeki fazlalık ve lider hemşirelerin azlığı gibi çalışma ortamındaki olumsuzluklar hemşirelerin iş doyumunu olumsuz etkilemiş ve tükenmesine neden olmuştur. Bütün bu faktörler ile birlikte genç kuşağın bireysel özelliklerinin farkına varılmaması ve onlar için işte tutma stratejilerinin geliştirilmemesi de sadece özel sektörde değil kamu sektöründe de hemşire devir hızının artmasına yol açmıştır.

Sonuç olarak bu olumsuzluklar, hemşirelerin alanda etkin hizmet vermesini etkileyen çok önemli unsurlardır. Diğer yandan hemşire eksikliğini gidermek ve sisteme daha ucuz bir işgücü yaratmak üzere devamına karar verilen sağlık meslek lisesi düzeyinde hemşire ve yardımcı hemşire yetiştirme politikaları da ülkemiz hemşireliği ve halkımızın sağlığı için çok önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Çünkü, araştırmalardan elde edilen sonuçlar "ne kadar eğitilmiş hemşire o kadar nitelikli ve güvenli bakım hizmeti" olduğunu gösterdiğinden dünyadaki eğilim hemşirelerin eğitimini artırmaya yöneliktir. Bu bağlamda, ülkemizde konu ile ilgili olarak toplumun ve politikacıların farkındalığını artırmak ve ICN'in belirttiği gibi büyük resmi görmek ve göstermek adına hemşire liderlerimize, hemşirelik mesleki örgütlerimize ve tüm meslektaşlarımıza çok önemli sorumluluklar düşmektedir.

Hemşirelik haftanız kutlu olsun.

En iyi dileklerle,

Yard. Doç. Dr. Emine TÜRKMEN